

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ**



## **ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ**

**Збірник матеріалів  
II-ї Всеукраїнської  
науково-методичної конференції**



**08 - 10 квітня 2020 року, м. Одеса**

У збірнику опубліковано матеріали II-Всеукраїнської науково-методичної конференції «Забезпечення якості вищої освіти», яка проходила 08 - 10 квітня 2020 року на базі Одеської національної академії харчових технологій.

Для педагогічних та науково-педагогічних працівників, докторантів, аспірантів, усіх, хто цікавиться питаннями забезпечення якості вищої освіти.

### **Рекомендовано до друку Оргкомітетом конференції**

#### **Редакційна колегія:**

- |                          |  |
|--------------------------|--|
| <b>Єгоров Б.В.</b>       | - ректор Одеської національної академії харчових технологій, д. т. н., професор (голова редакційної колегії)     |
| <b>Трішин Ф.А.</b>       | - проректор з науково-педагогічної та навчальної роботи, к. т. н., доцент (заступник голови редакційної колегії) |
| <b>Дец Н.О.</b>          | - начальник навчального відділу, к.т.н., доцент  |
| <b>Корнієнко Ю.К.</b>    | - директор центру дистанційного навчання, к. ф.-м. н., доцент  |
| <b>Кручек О.А.</b>       | - начальник відділу контролю якості та сертифікації, к. т. н., доцент  |
| <b>Мураховський В.Г.</b> | - директор Навчально-методичного центру забезпечення якості вищої освіти, к. ф.-м. н., доцент                    |
| <b>Сярова А.С.</b>       | - методист Навчально-методичного центру забезпечення якості вищої освіти   |

**Оргкомітет II-Всеукраїнської науково-методичної конференції «Забезпечення якості вищої освіти» може не поділяти думку учасників. Відповідальність за зміст і достовірність поданого матеріалу несуть учасники.**

disposal, hrn.

The proposed method can be adapted to the analysis of any powerful technological equipment or system that considered in student's qualification studies (thesis on degree bachelor or master). The proposed method can be used at the final stage of the carrying out of qualification studies together with techno-economic analysis of considered in thesis equipment or system.

#### Література

1. Khliyeva O. New indicator for life cycle greenhouse gases emission assessment of household refrigerating appliances // *Environmental Problems*. 2019. Vol. 4 (1). P. 39-44.
2. Chen G., Zhelezny V., Khliyeva O., Shestopalov K., Ierin V. Ecological and energy efficiency analysis of reasonability application of ejector air conditioner compared to vapor compression equipment // *Proc. 24th Int. Congress of Refrigeration*. - Yokohama, Japan, August 16 - 22, 2015.
3. Chen G., Zhelezny V., Khliyeva O., Shestopalov K., Ierin V. Ecological and energy efficiency analysis of ejector and vapor compression air conditioner // *International Journal of Refrigeration*. 2017. Vol. 74. P. 127-135.

## **ІННОВАЦІЙНІ АСПЕКТИ В МЕТОДИЧНІЙ РОБОТІ ВИКЛАДАЧІВ КАФЕДРИ ТВтаСА**

**Л.А. Осипова, Л.О. Ткаченко, Т.Б. Абрамова**

В Україні на початку ХХІ століття освітній процес зазнав значних реформ. Навчальні заклади зумовлюють необхідність докорінного переосмислення освітніх завдань, актуалізації змісту навчання, створення технологій становлення індивідуальності студента як суб'єкта і проектувальника життя, спрямованого на розвиток конкурентоспроможної, компетентної особистості, яка творчо підходить до розв'язування проблем, прагне змінити на краще своє життя й життя своєї країни.

Оскільки головними фігурами в навчальних закладах є студент і викладачі, які повинні творчо працювати, вчитися, самовдосконалюватися, останні мають працювати над вдосконаленням методів навчання і виховання.

На даний момент основним завданням викладача є саме створення умов для формування творчої компетентної особистості, яка буде здатна реалізувати свій потенціал у суспільстві.

Роль викладача полягає в підборі і структуруванні навчального матеріалу, наданні інформації в потрібний час і в потрібному місці за допомогою інформаційних технологій. Без такої подачі інформації, її прив'язки до конкретної предметної області неможливо формування знань у фахівців.

Досвід викладання свідчить про те, що не слід перебільшувати значення інформаційних технологій в освіті, використання яких призводить до зміщення уваги від студентів і викладачів до технічної сторони процесу навчання.

Передбачається, що якісне навчання - це наявність комп'ютерних класів, мультимедіа та інтернет технологій. Однак, все це - лише «інструменти», додаткові кошти, що сприяють процесу навчання, але, ні в якому разі, не заміщають його.

Інтернет-технології не в змозі замінити живе спілкування, але використання соціальних мереж може бути одним з елементів взаємодії між учасниками навчального процесу.

В основі навчання студентів має лежати їх виховання, формування професійного мислення, розвиток здатності до аналізу і синтезу. Все це неможливо досягти шляхом використання тільки обчислювальної техніки і програмних продуктів. Людина - істота соціальна і може розвиватися тільки в соціумі, в оточенні собі подібних, маючи приклади для наслідування.

Цими прикладами можуть бути успішний викладач, випускники навчального закладу, представники професійних спільнот за фахом. Тільки в спілкуванні людина може утвердитися в якомусь питанні або зруйнувати стереотипи (оману), а використання тільки формалізованих засобів навчання навпаки сприяє виникненню стереотипів, звужує кругозір людини.

В даний час в умовах реформування освіти не викликає сумнівів необхідність інноваційних процесів в освітньому закладі, орієнтації викладача на прийняття, освоєння і використання у власній педагогічній діяльності інновацій, на творчий характер діяльності, що забезпечує суб'єктну самореалізацію і особистісний і професійний саморозвиток.

Умови інноваційної методичної роботи - це;

- підвищення якості та рівня освітніх послуг;
- підвищення рівня конкурентоспроможності фахівців на ринку праці;
- методичне та науково-методичне забезпечення освітнього процесу;
- дидактичне забезпечення освітнього процесу.

Інновації, які використовують викладачі кафедри ТВтаСА, можна поділити на навчальні та виховні.

Навчальні інновації суттєво поліпшують мотивацію студентів до навчального процесу. До них відносять:

- інтегроване навчання;
- технології групової навчальної діяльності;
- особистісно-орієнтоване навчання;
- профільне навчання;
- інформаційні технології навчання;
- проектні технології;
- тренінги;
- зарубіжні практики та ін.

Що ж стосується виховних інновацій, то під ними розуміють ті, що формують в студентах особистісні цінності у контексті із загальнолюдськими. Основними з них є:

- національне виховання;

- громадянське виховання;
- виховання духовно-ціннісних орієнтирів.

Важливою умовою використання інформаційних технологій є реформування системи освіти, розробка нових дидактичних і методичних концептуальних засад освіти.

Головними напрями впровадження інноваційних технологій являються:

- створення предметно-орієнтованих та навчально-інформаційних середовищ, які дають можливість використовувати мультимедіа, системи гіпермедіа, електронні підручники тощо;
- освоєння засобів комунікації (комп'ютерної мережі, телефонного, телевізійного, супутникового зв'язку для обміну інформацією);
- навчання правил і навичок «навігації» в інформаційному просторі;
- розвиток дистанційної освіти.

Важливо також впроваджувати інноваційні технології на рівні викладача, закладу та студентів.

На рівні викладача впровадження інноваційних технологій у процесі роботи має важливе значення, оскільки сприяє підвищенню професійної підготовки та науково-методичної компетентності останнього, яка безпосередньо відноситься до здійснення процесу соціальної адаптації студентської молоді.

Впровадження педагогічних інновацій на рівні закладу повинно сприяти розвитку системи продуктивного навчання, підвищенню якості освітніх послуг, співтворчості викладачів і студентів.

Що ж стосується впровадження інновацій на рівні студентів, то в даному випадку підвищується освіченість, творча активність, здійснюється процес соціальної адаптації, розвиток відповідальності за власне життя, життя оточуючих.

Не менш важливим є впровадження інноваційних технологій на загальнодержавному, обласному та міському рівні та на рівні навчального закладу.

Для сучасного суспільства впровадження інноваційних технологій в освіту має не стільки теоретичне, скільки прагматичне значення, оскільки в умовах глобалізації воно стосується його історичного розвитку та перспектив, які пов'язані з так званими «високими технологіями».

На даний момент у практику увійшли наступні види технологій:

- проектні технології, тобто ті, що забезпечують інтеграцію знань і вмінь із різних видів діяльності;
- ігрові технології, які формують навички розв'язувати творчі завдання на основі вибору альтернативних варіантів;
- інформаційно-комунікаційні технології;

Викладачі активно впроваджують наступні інноваційні технології:

- технологію розвивального навчання;

- інтерактивні методики, куди можна віднести роботу в групах, метод проектів, «розумовий штурм», «кейс-метод», рольові та ділові ігри, «велике коло», «шкала думок», «відкритий мікрофон», вправи-енергізатори, групова дискусія, взаємне навчання;

- технологія проблемного навчання;
- методика гранування;
- блочний метод викладання матеріалу;
- кооперативна форма навчання.

Отже, оскільки викладач є організатором освітнього процесу, то його основною метою є пробудити і підтримати прагнення студентів до пізнання, до навчання, урізноманітнюючи його зміст, форми та прийоми через використання інновацій.

Навчання з використанням інноваційних технологій якісно перевищує класичну освіту. Воно інтегрує процеси, які не можна об'єднувати в межах класичної освіти: навчання, працевлаштування, планування кар'єри, безперервна освіта.

Проте на даний час питання впровадження інноваційних технологій вимагає серйозного науково-методичного підходу, який забезпечує роботу педагогічного колективу над реалізацією науково-методичної проблеми.

## **ЕНЕРГЕТИЧНА МЕТЕОРОЛОГІЯ**

**Л.З. Бошков**

Сучасний підхід до змісту освіти і, особливо, вищої освіти вимагає акцентування на глобальних і локальних проблемах сталого розвитку і виявлення та впровадження у навчальний процес найбільш прогресивних напрямків, що здатні забезпечити вирішення проблем. Таки рекомендації містять як первинний документ ООН «Наше спільне майбутнє» (Brundtland Report, WCED, 1987), де було надано дефініцію сталого розвитку і окреслено основну проблематику, так і наступні рішення спеціальних комісій ООН та міжнародних форумів під егідою ООН, зокрема «Проект на початок тисячоліття: задачі і цілі» (MDGs, 2002). Завдання сталого розвитку так чи інакше інтегровані у актуальні програми дій більшості розвинених країн світу, особливо, країн ЄС.

Таким чином, задача модернізації програм навчання майбутніх лідерів виробництва і науково-технічного прогресу з урахуванням проблематики сталого розвитку, є актуальною.

Використання нетрадиційних та відновлюваних джерел енергії (НВДЕ) є загальноновизнаною основою технологій сталого розвитку на всіх рівнях. Можна навіть стверджувати, що НВДЕ є одним з фундаментальних інваріантів сучасних і майбутніх технологій, які задовольняють критеріям сталого розвитку

**ПЕРЕЛІК ЗВО УКРАЇНИ, ЩО ВЗЯЛИ УЧАСТЬ  
У II-ВСЕУКРАЇНСЬКІЙ НАУКОВО-МЕТОДИЧНІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ**

1. Академія рекреаційних технологій і права, м. Луцьк
2. Бахмутський коледж мистецтв ім. І. Карабиця, м. Бахмут
3. Вищий навчальний комунальний заклад Львівської обласної ради «Львівська медична академія ім. А. Крупинського», м. Львів
4. Вінницький торговельно-економічний інститут Київського національного торговельно-економічного університету, м. Вінниця
5. Горлівський інститут іноземних мов Державного вищого навчального закладу «Донбаський державний педагогічний університет, м. Бахмут
6. Державний заклад «Запорізька медична академія післядипломної освіти Міністерства охорони здоров'я України», м. Запоріжжя
7. ДЗ «Луганський національний університет ім. Т. Шевченка», м. Старобільськ
8. Донецький національний медичний університет, м. Краматорськ
9. Донецький національний медичний університет, м. Кропивницький
10. Донецький національний медичний університет, м. Лиман
11. Донецький національний медичний університет, м. Маріуполь
12. Житомирський торговельно-економічний коледж Київського національного торговельно-економічного університету, м. Житомир
13. Запорізький державний медичний університет, м. Запоріжжя
14. Івано-Франківський національний медичний університет, м. Івано-Франківськ
15. Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу, м. Івано-Франківськ
16. Київський національний торговельно-економічний університет, м. Київ
17. Київський національний університет технологій та дизайну, м. Київ
18. Кременчуцький льотний коледж Харківського національного університету внутрішніх справ, м. Кременчук
19. Луцький національний технічний університет, м. Луцьк
20. Маріупольський державний університет, м. Маріуполь
21. Миколаївський коледж Вищого навчального закладу «Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна», м. Миколаїв
22. Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Київ
23. Національний університет оборони України ім. І. Черняховського, м. Київ
24. Національний університет харчових технологій, м. Київ
25. Національний фармацевтичний університет, м. Харків
26. Одеська державна академія технічного регулювання та якості, м. Одеса
27. Одеський національний політехнічний університет, м. Одеса
28. Одеський національний університет ім. І.І. Мечникова (ОНУ), м. Одеса

29. Полтавський національний педагогічний університет ім. В.Г. Короленка, м. Полтава
30. Східноукраїнський Національний університет ім. В. Даля, м. Сєверодонецьк
31. Тернопільський національний педагогічний університет ім. В. Гнатюка, м. Тернопіль
32. Українська інженерно-педагогічна академія, м. Харків
33. Українська медична стоматологічна академія, м. Полтава
34. Уманський державний педагогічний університет ім. П. Тичини, м. Умань
35. Харківська медична академія післядипломної освіти, м. Харків
36. Харківський національний медичний університет, м. Харків
37. Центральноукраїнський державний педагогічний університет ім. В. Винниченка, м. Кропивницький

|   |     |
|---|-----|
| Формування компетентностей у майбутніх фахівців при вивченні дисципліни «Основи автоматизованого проектування»  |     |
| Л.О. Ланженко, Н.О. Дец, Д.В. Дец, Є.О. Ізбаш.....  | 71  |
| Information ensuring of smart education technology  |     |
| V. Larshin.....   | 72  |
| Науково-методичні основи формування системи конкурентоспроможної вищої освіти в Україні   |     |
| Ю.Є. Безугла.....   | 75  |
| Методичне забезпечення навчального процесу магістрів спеціальності «Біотехнології та біоінженерія»  |     |
| Л.В. Капрельянц, Л.М. Пилипенко, Т.О. Велічко, О.О. Килименчук, М.І. Охотська...  | 77  |
| Використання комп'ютерних програм шлях підвищення якості інженерної освіти  |     |
| Г.А. Гончарук, А.П. Ліпін, І.М. Шипко.....  | 79  |
| Досвід подолання академічної недоброчесності в ЗВО  |     |
| О.О. Коваленко, О.О. Ємонакова, В.В. Новосельцева, Т.П. Григор'єва.....   | 80  |
| Концепція підготовки здобувачів вищої освіти за освітньою програмою 101 «Екологія»  |     |
| І.В. Коваленко.....   | 81  |
| Студентський плагіат в сучасному освітньому процесі   |     |
| Т.М. Афанасьєва.....  | 83  |
| Науково-методичне забезпечення інноваційного розвитку освітнього процесу  |     |
| Л.В. Гордієнко, В.Ю. Толстих, К.В. Аветісян.....  | 85  |
| Інноваційні технології освіти   |     |
| А.С. Паламарчук, Н.М. Кушніренко, Г.В. Шлапак.....  | 87  |
| Впровадження принципів академічної доброчесності у закладах вищої освіти  |     |
| О.М. Берегова, О.В. Ляпіна.....   | 89  |
| The method of ecology-energy analysis as the final stage of the thesis on degree bachelor or master for specialties 141 «Electrical energetics, electrical engineering and electromechanics» and 144 «Heat power engendering» |     |
| О. Khliyeva, V. Zhelezny, A. Doroshenko.....  | 90  |
| Інноваційні аспекти в методичній роботі викладачів кафедри ТВтаСА   |     |
| Л.А. Осипова, Л.О. Ткаченко, Т.Б. Абрамова.....   | 92  |
| Енергетична метеорологія  |     |
| Л.З. Бошков.....  | 95  |
| Проблеми узгодження матеріалу дисциплін обов'язкової компоненти освітньої програми для студентів спеціальності 141  |     |
| А.А. Галіулін, О.Ю. Розіна, І.М. Світий.....  | 97  |
| Методичні рекомендації для створення силабусів  |     |
| К.Г. Іоргачова, Н.В. Доценко, О.В. Радіонова.....   | 98  |
| Формування просторового мислення студентів засобами графіки   |     |
| Л.М. Сагач.....   | 102 |
| Інноваційний підхід при вивченні Біологічної хімії в медичному університеті   |     |
| Т.М. Попова.....  | 103 |